

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання контрольних робіт з дисципліни

«МЕДІАПРАВО ТА МЕДІАБЕЗПЕКА»

*(для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти заочної (дистанційної)
форми навчання) спеціальності 061 «Журналістика»)*

(Електронне видання)

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
господарського права
Протокол № 3 від 30.10.2024 р.

Київ
2024

УДК 342.732 (075.8)

Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни «Медіаправо та медіабезпека» (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти заочної (дистанційної) форми навчання) спеціальності 061 «Журналістика» / уклад.: І.С. Загоруй, О.І. Воронько. Київ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2024. 46 с.

Методичні вказівки надають чіткі настанови щодо самостійного вивчення дисципліни «Медіаправо та медіабезпека» шляхом написання контрольної роботи студентами заочної (дистанційної) форми навчання. Матеріали містять вимоги до написання контрольної роботи, перелік контрольних завдань за варіантами, зразок виконання контрольної роботи, орієнтовний перелік питань до екзамену та список рекомендованої літератури.

Укладачі:

І.С. Загоруй, к.і.н., доц.
О.І. Воронько, ст. викл.

Рецензент:

О.В. Шаповалова, д.ю.н., проф.

© Загоруй І.С., Воронько О.І., 2024
© СНУ ім. В. Даля, 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	6
2. ЗАВДАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ЗА ВАРІАНТАМИ.....	8
3. ЗРАЗОК ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	26
4. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ.....	35
5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	37
ДОДАТКИ.....	45

ВСТУП

«Медіаправо та медіабезпека» є складною навчальною дисципліною, що зумовлено багатьма чинниками. Складність вивчення цієї дисципліни передовсім пов'язана з особливістю предмета даної галузі. Відносини у сфері медіа, що виникають з приводу пошуку, отримання, виробництва, передачі та поширення інформації, використання інформаційних технологій та захисту інформації дуже різноманітні й динамічні. Відтак, норми, що урегульовують ці відносини, виходять за межі власне інформаційного права, частково пересікаються зі сферою відносин, що є предметом конституційного, цивільного, господарського, трудового, адміністративного, кримінального та інших галузей права. Утім, вихід за межі своєї галузі стосується не всіх норм медіаправа та медіабезпеки, а ті, що перебувають «на межі» з відповідними галузями права, за своєю природою і предметом регулювання залишаються нормами медіаправа.

Складність вивчення дисципліни «Медіаправо та медіабезпека» також пов'язана з великою кількістю нормативно-правових актів, що регулюють правовідносини в цій сфері, його динамічністю, невирішеністю багатьох правових проблем у зазначеній галузі, оскільки медіаправо ще знаходиться на стадії свого становлення і розвитку, до прикладу – акцентування уваги на питаннях людиноцентричного підходу в правозахисній журналістиці та безпеки в медіасфері.

Однією з прийнятих форм перевірки знань студентів у вивченні навчальної дисципліни «Медіаправо та медіабезпека» є контрольна робота, виконання якої є складовою навчального процесу та активною формою самостійної роботи студентів.

Контрольна робота з дисципліни «Медіаправо та медіабезпека» є **обов'язковим** та важливим етапом у підготовці студентів до екзамену. Вона виконується кожним студентом самостійно і засвідчує рівень його знань.

Мета виконання контрольної роботи – систематизація, закріплення та поглиблення теоретичних знань у сфері правознавства й правового регулювання медіавідносин та набуття здобувачами вищої освіти правового комплексу практичних вмінь і навичок, необхідних для формування їхньої професійної майстерності в журналістській діяльності.

З курсу «Медіаправо та медіабезпека» студенти виконують **один із варіантів** контрольної роботи згідно з цими методичними вказівками, до складу якої входять:

1) *два теоретичних питання і два тестових завдання* нормативного або проблемного характеру, зміст яких дозволяє виявити ступінь засвоєння студентами теоретичних знань та знань чинного законодавства, а також індивідуальну спроможність студента практично реалізовувати ці знання у вміння самостійно мислити та орієнтуватися у різних темах дисципліни;

2) *одне ситуаційне завдання*, яке надає можливість оцінити знання студента й спрямоване на виявлення персонального вміння практично-аналітичного мислення та можливість використання отриманих теоретичних знань і знань чинного законодавства у медіасфері, у розв'язанні конкретних практичних ситуацій.

Кожен студент отримує індивідуальний варіант завдання на виконання контрольної роботи. Завдання для контрольної роботи складаються з 25 варіантів.

Номер варіанту обирається студентом згідно наведеної у **Додатку А** таблиці наступним чином: за горизонталлю таблиці наведені літери, з яких починається ім'я студента, а за вертикаллю – його прізвище. На перетині відповідних рядка та стовпця таблиці студент отримує свій індивідуальний варіант завдання контрольної роботи. Наприклад, студент – Олексій Юрченко – має виконувати контрольну роботу за варіантом №12.

Виконання контрольної роботи надасть студенту можливість не тільки поглибити й закріпити свої знання з дисципліни «Медіаправо та медіабезпека», але й показати рівень володіння теоретичним матеріалом на підставі чинного законодавства та вміння застосовувати норми правових актів при вирішенні конкретних практичних ситуацій.

1. ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольну роботу виконують у рукописному або комп'ютерному вигляді в редакторі **Microsoft Word**.

Загальна структура контрольної роботи:

- титульна сторінка;
- зміст контрольної роботи;
- теоретична частина;
- практична частина;
- список використаної літератури.

Відповіді на теоретичні питання мають бути розгорнутими, змістовними та конкретними. Відповіді на тестові питання повинні бути обґрунтовані, за необхідності посилатися на відповідні статті чинного нормативно-правового акту. Не слід давати визначення категоріям чи поняттям, які не стосуються суті питання. Розкриваючи зміст теоретичних питань та обґрунтовуючи відповіді на тестові питання, студент повинен продемонструвати знання курсу «Медіаправо та медіабезпека».

Розв'язання студентами ситуаційних завдань повинно включати їхні умови та сам хід розв'язання, який має спиратись на власне розуміння студентом ситуації, описаній у фабулі, керуючись відповідними чинними нормативно-правовими актами у медійній сфері.

Список використаної літератури повинен включати не менше п'яти джерел, які оформляються відповідно до існуючих стандартів бібліографічного опису **ДСТУ 8302:2015** та розміщуються у списку в алфавітному порядку.

Як джерела, можна використовувати нормативно-правові акти, навчальну та наукову літературу, публікації періодичних видань, Інтернет-ресурси, які безпосередньо використані при написанні контрольної роботи.

Загальний обсяг контрольної роботи – 15-20 сторінок друкованого тексту: шрифт – Times New Roman; кегль – 14; міжрядковий інтервал – 1,5; поля: верхнє і нижнє – 20 мм, праве – 25 мм, ліве – 10 мм. Якщо робота виконується в рукописному варіанті обсяг повинен відповідати комп'ютерному варіанту з урахуванням індивідуальних особливостей почерку.

Першою сторінкою контрольної роботи є титульний аркуш, що включається до загальної нумерації сторінок, але номер на ньому не проставляється. На титульному аркуші контрольної роботи необхідно вказати університет, кафедру, форму навчання, групу, прізвище, ім'я та по батькові автора, а також назву роботи (**Додаток Б**). Наступні сторінки нумерують у правому верхньому кутку сторінки без крапки в кінці.

В кінці роботи ставиться підпис студента і дата виконання.

Контрольна робота виконується студентами в терміни, встановлені навчальними планами. Студенти, які не виконали контрольної роботи, що передбачена навчальним планом, до екзаменаційної сесії не допускаються.

В процесі виконання контрольної роботи студенти можуть звертатися до

консультацій викладачів кафедри.

Студенти повинні подати виконану контрольну роботу на перевірку викладачеві не пізніше, ніж за тиждень до початку екзаменаційної сесії.

Викладач оцінює теоретичний, методологічний та практичний рівні контрольної роботи, обґрунтованість відповідей, рівень виконання і правильність оформлення контрольної роботи на відповідність методичним вказівкам та виставляє попередню оцінку за двобальною шкалою («до захисту», «на доопрацювання»). При позитивній оцінці контрольної роботи студент допускається до захисту.

Не приймаються на перевірку та повертаються на доопрацювання контрольні роботи, які:

- не відповідають встановленому варіанту;
- виконані у неповному обсязі;
- містять невідповідність відповіді поставленому завданню;
- виконані з грубими помилками;
- оформлені неналежним чином;
- скановані або копійовані за допомогою ксерокса;
- мають явні ознаки несамотійного виконання.

У випадку незадовільної оцінки контрольна робота із зауваженнями повертається студенту, який зобов'язаний усунути недоліки, а потім повторно надіслати контрольну роботу на перевірку.

Прийом та зарахування контрольних робіт повинні бути завершеними до початку складання студентами екзамену з даної дисципліни.

2. ЗАВДАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ЗА ВАРІАНТАМИ

Варіант 1

Теоретичні питання:

1. Поняття та співвідношення інформаційного права та медіаправа та медіабезпеки.

2. Організація фінансово-економічної та іншої державної підтримки медіа.

Тестові питання:

1. Головним документом Ради Європи, що регулює діяльність медіа в Україні є:

- а) Конвенція Європейського Суду з прав людини;
- б) Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод;
- в) Міжнародна Конвенція про громадянські та політичні права;
- г) Європейська Конвенція про міжнародне право.

2. Вищою формою правомірної поведінки, що передбачає наявність високого рівня правосвідомості та готовність до ініціативної правомірної діяльності в професії на основі позитивного ставлення до права й досконалого знання права є:

- а) правова культура журналістів;
- б) правова етика журналістів;
- в) правова активність журналістів;
- г) професійна діяльність журналістів.

Ситуаційне завдання:

Наприкінці року по телебаченню повідомили, що всі борги по заробітній платі працівникам бюджетної сфери погашені. У той же час у деяких районах Хмельницької області вчителі оголосили страйк у зв'язку з невивплатою заробітної плати за останні чотири місяці. Журналіст В.А. Колодько звернувся до адміністрації Хмельницької області з проханням надати йому документи, що містять докладні відомості про використання бюджетних коштів області за минулий рік. Йому в цьому проханні відмовили, посилаючись на те, що запитувана інформація є обмеженого доступу. Журналіст написав скаргу до Національної спілки журналістів України.

Дайте обґрунтовану інформаційно-правову оцінку діям журналіста В.А. Колодька та відповіді адміністрації Хмельницької області.

Варіант 2

Теоретичні питання:

1. Європейська Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод.

2. Правове регулювання оплати праці журналістів.

Тестові питання:

1. Домінуючу позицію в інформаційному просторі держави сьогодні займають:

- а) друковані медіа;
- б) електронні медіа;
- в) онлайн-медіа в Інтернеті;

г) аудіовізуальні медіа.

2. Цензуру інформації, яку поширюють інформаційні агентства здійснюють такі органи:

а) місцеві органи виконавчої влади;

б) Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення;

в) правоохоронні органи;

г) жоден орган не здійснює.

Ситуаційне завдання:

У телепрограмі «Наука: реалії сьогодення», що транслювалася на Першому національному каналі українського телебачення, доктор біологічних наук, професор Р.В. Воеводін міркував про вплив Чорнобильської аварії на здоров'я дітей, що проживають в ураженій 30-кілометровій зоні. На закінчення він сказав: «А взагалі, шановні чорнобильці, я раджу Вам на час вивести своїх дітей з прилеглих до АЕС територій, оскільки зараз станція продовжує «диміти», а в її роботі виявлені неполадки і як би вона знову не вибухнула». Ведучий телепрограми М.М. Хрипенко беззастережно підтримав вченого, відзначивши його значний внесок у дослідження біологічних проблем заражених територій після вибуху на Чорнобильській АЕС.

Наступного дня після трансляції телепрограми, глава адміністрації Чернігівської області України звернувся до керівництва Першого національного з вимогою про негайне спростування неправдивої інформації, яка вводить в оману постраждале населення і суворо покарати ведучого М.М. Хрипенка. Професор Р.В. Воеводін і журналіст М.М. Хрипенко відмовилися від спростування переданої інформації, посилаючись на публікації в пресі та на власні погляди.

Чи допущені в цьому випадку зловживання свободою масової інформації? Дайте обґрунтовану інформаційно-правову оцінку позиції професора Р.В. Воеводіна та журналіста М.М. Хрипенка.

Варіант 3

Теоретичні питання:

1. Правові основи функціонування українських медіа.

2. Основні напрями правового регулювання у сфері захисту морального розвитку дітей.

Тестові питання:

1. Відомості, які знаходяться у володінні, користуванні або розпорядженні окремих фізичних чи юридичних осіб і поширюються за їх бажанням відповідно до передбачених ними умов – це:

а) службова інформація;

б) таємна інформація;

в) конфіденційна інформація;

г) особиста інформація.

2 Авторами або співавторами не визнаються:

а) стенографи;

б) видавці періодичних видань;

в) редактори;

г) всі відповіді правильні.

Ситуаційне завдання:

На одному з засідань міської ради планувалося розглянути питання про виділення окремих земельних ділянок у приватну власність. На це засідання не був допущений журналіст К.С. Горбенко, який згодом звернувся з позовом про порушення його журналістських прав до суду. Під час судового розгляду справи юристи міської ради аргументували заборону відвідувати засідання ради для журналіста К.С. Горбенка відсутністю у нього офіційної акредитації для участі у подібних заходах.

Як має бути вирішена в суді ця справа?

Обґрунтувати інформаційно-правову оцінку цієї ситуації.

Варіант 4

Теоретичні питання:

1. Практика Європейського суду з прав людини щодо прав і свобод журналістів.

2. Відповідальність медіа (засіб поширення масової інформації) за завдану ними моральну (немайнову)шкоду.

Тестові питання:

1. Захист і стимулювання конкуренції в ринковій економіці та запобігання діяльності, яка суперечить правилам вільного ринку є:

- а) метою антимонопольного регулювання медіа-сфери;
- б) правовою основою регулювання інформаційного простору;
- в) змістом у правовій сфері діяльності медіа;
- г) немає правильної відповіді.

2. Інформація будь-якого виду, розповсюджена в будь-якій формі, спрямована на досягнення суспільно корисних цілей, популяризацію загальнолюдських цінностей і розповсюдження якої не має на меті отримання прибутку – це:

- а) спонсорство;
- б) благодійна реклама;
- в) зовнішня реклама;
- г) соціальна реклама.

Ситуаційне завдання:

Журналіст Г.О. Малик надрукував у газеті «Факти» цікаву статтю під назвою «Скарби України», в якій привів отримані від експерта Служби безпеки України Я.Ф. Уварова загальні відомості про державні запаси дорогоцінних металів і каменів, а також назвав розміри золотого запасу та валютних резервів України. Керівник відділу Служби безпеки України Д.Л. Сороченко, прочитавши в газеті статтю Г.О. Малика і з'ясувавши, звідки він отримав інформацію, поставив перед своїм керівництвом питання про притягнення до відповідальності Я.Ф. Уварова та Г.О. Малика за розголошення відомостей, які відносяться до державної таємниці.

Проаналізувати цю ситуацію згідно з чинним законодавством України про інформаційну безпеку. Дати інформаційно-правову оцінку подальших можливих дій керівництва Служби безпеки України.

Варіант 5

Теоретичні питання:

1. Свобода діяльності медіа та неприпустимість зловживання нею.
2. Трудові та виробничі договори в діяльності медіа.

Тестові питання:

1. Правове забезпечення інформаційних відносин у сфері медіа спрямоване на забезпечення:
 - а) функціонування медіа як інституту демократії;
 - б) функціонування медіа як головного інформаційного інституту;
 - в) функціонування медіа як центрального інституту інформаційного права;
 - г) всі відповіді правильні.
2. Сукупність інформаційно-правових норм, які регламентують діяльність медіа – це:
 - а) інститут медіаправа та медіабезпеки;
 - б) предмет медіаправа та медіабезпеки;
 - в) об'єкт медіаправа та медіабезпеки;
 - г) суб'єкт медіаправа та медіабезпеки.

Ситуаційне завдання:

Головний редактор газети «Факти» О.Ю. Шутько відмовився публікувати рішення Одеського обласного господарського суду по цивільній справі свого племінника – М.С. Зайцева. Проте, коли голова Одеського обласного господарського суду А.А. Павлініна зажадала, щоб О.Ю. Шутько виконав рішення суду, що містить пряму вказівку про опублікування названого документа, головний редактор відповів: «Добре, ми опублікуємо це рішення, але за оплату, так як газеті немає на що жити». А.А. Павлініна поскаржилася на О.Ю. Шутько до Національної спілки журналістів України.

Чи порушено в даній ситуації законодавство України? Дайте інформаційно-правову оцінку цій ситуації.

Варіант 6

Теоретичні питання:

1. Історія розвитку медіаправа.
2. Соціальні гарантії творчої діяльності журналіста та державна підтримка медіа.

Тестові питання:

1. Електронні медіа – це:
 - а) простір Інтернету;
 - б) аудіовізуальне медіа, друковане медіа, онлайн-медіа;
 - в) друковані та аудіовізуальні медіа;
 - г) кабельне телебачення, телеконференції, Інтернет-газета.
2. Діяльність інформаційного агентства як суб'єкта у сфері медіа припиняється у разі його реорганізації або ліквідації з ініціативи:
 - а) засновника (співзасновників), на підставі рішення прокуратури;
 - б) засновника (співзасновників), на підставі рішення суду;
 - в) засновника (співзасновників), на підставі рішення органів виконавчої влади;

г) засновника (співзасновників), на підставі наказу МВС.

Ситуаційне завдання:

Відома співачка Галина Марінеско звернулася з претензією до газети «Вечірній Київ», жадаючи відшкодувати завдану їй шкоду у розмірі 1 млн. грн. Як зазначила співачка, журналіст газети, незважаючи на заперечення співачки, здійснював її фотографування в спортивному залі і плавальному басейні Центру краси «Елітуаль».

Співачка заявила, що відповідно до ст. 32 Конституції України «ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя» та «не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди». Газета «Вечірній Київ» вказала на те, що журналіст здійснював фотографування поза рамками службового завдання і в поза робочий час. Крім того, у газеті були опубліковані тільки ті фотографії, на яких зображено більше десятка відвідувачів спортивного залу, однією з яких була співачка.

Чи підлягає претензія співачки задоволенню? Обґрунтуйте інформаційно-правову оцінку описаній ситуації.

Варіант 7

Теоретичні питання:

1. Значення Конституції України, її основних положень щодо правової регламентації функціонування медіа.

2. Дані досудового слідства та журналістська діяльність.

Тестові питання:

1. Об'єктами інформаційних відносин є:

- а) об'єднання громадян;
- б) публічно оголошувана інформація;
- в) будь-які інформаційні документи;
- г) всі відповіді правильні.

2. Одним з перших нормативних документів на тему медіа та нових цифрових технологій була:

а) Європейська Резолюція «Про право на відповідь – взаємовідносини громадян і преси»;

б) Європейська Резолюція «Індикатори положення медіа в умовах демократії»;

в) Декларація «Про свободу комунікацій Інтернет»;

г) Декларація «Про право на відповідь в новому медіа-середовищі».

Ситуаційне завдання:

Журналіст обласної газети Н.І. Соколик, проаналізувавши стан роботи по забезпеченню техніки безпеки на машинобудівному заводі «Прогрес», підготував статтю про порушення правил безпеки на зазначеному підприємстві і передав її для публікації головному редактору газети І.О. Тішакову. Під тиском директора машинобудівного заводу С.В. Мирошніченка, не зацікавленого в поширенні об'єктивної інформації, редактор відхилив критичну статтю журналіста і вона не була опублікована. Крім того, головний редактор газети рекомендував Н.І. Соколику надалі зосередитися на іншій тематиці. Журналіст Н.І. Соколик звернувся зі скаргою до суду.

Чи законні дії головного редактора газети? Дайте інформаційно-правову оцінку цій ситуації.

Варіант 8

Теоретичні питання:

1. Актуальність і значення медіаправа та медіабезпеки в системі журналістської освіти.
2. Таємна інформація та принципи роботи журналіста з нею.

Тестові питання:

1. Державній реєстрації підлягають друковане медіа:
 - а) залежно від тиражу;
 - б) залежно від сфери розповсюдження;
 - в) всі друковані медіа;
 - г) залежно від сфери використання.
2. Зареєстрована в Україні відповідно до чинного законодавства як суб'єкт інформаційної діяльності будь-яка установа (бюро, представництво, корпункт тощо), що представляє в Україні державне або недержавне інформаційне агентство, зареєстроване як юридична особа згідно з чинним законодавством відповідної країни – це:
 - а) представництво інформаційного агентства;
 - б) рекламна агенція;
 - в) інформаційна установа;
 - г) прес-центр.

Ситуаційне завдання:

Проти журналістки А.М. Потапової, яка не мала допуску до відомостей, що становлять державну таємницю, було порушено кримінальну справу. Обставини справи зводилися до наступного. Журналістка А.М. Потапова надала гласності (опублікувала у газеті) закриті відомості про обсяги запасів у надрах стратегічного виду корисних копалин в Україні, одержані у ході інтерв'ю з одним із високопосадовців Міністерства економічного розвитку і торгівлі в Україні.

Чи є журналістка суб'єктом розголошення державної таємниці? Дайте інформаційно-правову оцінку описаній ситуації.

Відповідь обґрунтуйте юридично.

Варіант 9

Теоретичні питання:

1. Баланс між правами журналістів на свободу слова та інформації і їх відповідальністю.
2. Завдання та механізми правового регулювання діяльності суб'єктів медіа.

Тестові питання:

1. Спонування людей до певних політичних дій чи до соціальної бездіяльності виявляється у такій функції медіа:
 - а) пізнавально-просвітницькій;
 - б) гедоністичній;
 - в) соціалізаційній;

г) мобілізаційній.

2. Інформація про особу чи товар у програмі, передачі, публікації, якщо така інформація слугує рекламним цілям і може вводити в оману осіб щодо дійсної мети таких програм, передач, публікацій – це:

- а) недобросовісна реклама;
- б) прихована реклама;
- в) недостовірна реклама;
- г) заходи рекламного характеру.

Ситуаційне завдання:

Організація, що володіє торговим центром, збирається випустити періодичний каталог з рекламою торгових марок магазинів, розташованих в торговому центрі. Запланований тираж – 1500 примірників, що підлягають поширенню на території міста. Каталог буде виходити періодично, але при цьому не буде нумеруватися і мати постійної назви.

Чи потрібно реєструвати такі каталоги як друковане медіа? Обґрунтуйте відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 10

Теоретичні питання:

1. Становлення й розвиток медіаправа як правової сфери, науки та навчальної дисципліни.

2. Порядок відрядження журналістів у місця надзвичайних подій та умови їх діяльності в цих відрядженнях.

Тестові питання:

1 Порядок одержання, використання, поширення і зберігання інформації – це:

- а) режим доступу до інформації;
- б) порядок документування інформації;
- в) інформаційна діяльність;
- г) режим передачі інформації.

2. Зареєстровані як юридичні особи суб'єкти інформаційної діяльності, що діють з метою надання інформаційних послуг – це:

- а) всі засоби масової інформації;
- б) друковані медіа;
- в) інформаційні агентства;
- г) рекламні агенції.

Ситуаційне завдання:

В газеті «Факти» була опублікована стаття, в якій йшлося, що один з жителів три роки тому купив у місцевих мисливців вовчєня і виростив його. Тепер дорослий вовк живе разом з господарем в міській квартирі. Вечорами господар вигулює свого вихованця в найближчому сквері. Вовк неодноразово нападав на бродячих і домашніх тварин. Жителі прилеглих до скверу будинків бояться виходити ввечері на вулицю і серйозно турбуються за свою безпеку і безпеку своїх дітей. За фактом публікації статті прокуратура порушила кримінальну справу. В ході перевірки було встановлено, що викладені в публікації факти не відповідають дійсності.

Чи будуть застосовані до автора статті які-небудь заходи? Дайте інформаційно-правову оцінку цій ситуації.

Варіант 11

Теоретичні питання:

1. Цензура як спосіб перешкоджання законній професійній діяльності журналістів.

2. Авторське право в діяльності онлайн-медіа, яке регулярно поширює інформацію за допомогою мережі Інтернет.

Тестові питання:

1. Аудіовізуальні медіа в Україні, засновником яких є орган державної влади або орган місцевого самоврядування, і який повністю або частково утримується за рахунок державного чи місцевого бюджету – це:

а) офіційні друковані видання органу державної влади або органів місцевого самоврядування;

б) інформаційні служби органу державної влади або органів місцевого самоврядування;

в) офіційні служби органу державної влади або органів місцевого самоврядування;

г) національні публічні аудіовізуальні медіа та місцеві публічні аудіовізуальні медіа.

2. Інформаційне агентство набуває статусу юридичної особи:

а) з моменту початку діяльності;

б) з моменту державної реєстрації;

в) з моменту початку поширення інформації;

г) всі відповіді правильні.

Ситуаційне завдання:

Журналісти газети «Факти» вирішили відвідати судове засідання районного суду у справі громадянина Ф.Д. Плутенка, обвинуваченого в розкраданні предметів, що мають особливу історичну і художню цінність. Судовий розпорядник нічим не мотивуючи свої дії, не пустив журналістів до залу суду.

Які принципи правового регулювання у сфері інформації в цьому випадку були порушені? Дайте інформаційно-правову оцінку подальших можливих дій журналістів газети «Факти».

Варіант 12

Теоретичні питання:

1. Діяльність органів державної влади щодо забезпечення свободи слова, задоволення інформаційних потреб суспільства та розвитку інформаційної сфери в Україні.

2. Журналісти як суб'єкти авторського права.

Тестові питання:

1. Особливий вид документальних відповідей, доступ до яких обмежений з метою дотримання прав і законних інтересів осіб – це:

а) дифамація;

- б) конфіденційна інформація;
- в) таємна інформація;
- г) немає правильної відповіді.

2. До професійної таємниці відноситься:

- а) службова таємниця;
- б) медична таємниця;
- в) особиста таємниця;
- г) комерційна таємниця.

Ситуаційне завдання:

До номеру Всеукраїнської газети «Моя Україна», який фототелеграфом був переданий з Києва до Львова, при його друкуванні у друкарні видавництва «Львівське слово» в одну із статей, що стосувалася діяльності львівського мера та місцевої адміністрації, представниками місцевої влади була внесена поправка. В результаті львівській номер «Моя Україна» відрізнявся від номера, розповсюдженого по всій Україні.

Чи є законними дії представників місцевої влади Львова? Обґрунтуйте відповідь юридично і дайте інформаційно-правову оцінку цій ситуації.

Варіант 13

Теоретичні питання:

1. Засадничі міжнародні документи з медіаправа та їх співвідношення з внутрішньодержавним правом.

2. Державне управління та правове регулювання у сфері друкованих медіа.

Тестові питання:

1. Суб'єктами інформаційних відносин є:

- а) об'єднання громадян;
- б) публічно оголошена інформація;
- в) будь-які інформаційні документи;
- г) всі відповіді правильні.

2. Правопорушення у вигляді поширення відомостей, що не відповідають дійсності, які порочать честь, гідність та ділову репутацію потерпілого – це:

- а) дефініція;
- б) дифамація;
- в) деструкція;
- г) немає правильної відповіді.

Ситуаційне завдання:

Журналіст газети «Факти» В.С. Пташкін опублікував статтю, в якій розповів, як випробування нового виду зброї, проведеного в нейтральних водах Азово-Чорноморського басейна, призвело до загибелі десятків морських тварин та негативно вплинуло на екологічний стан цього району. Журналіст звинуватив військове керівництво, яке ініціювало дане випробування, в тому, що вони не вжили необхідних заходів для захисту тварин та екологічної рівноваги. Військова прокуратура порушила позов за фактом цієї статті.

Чи можна вважати дії журналіста В.С. Пташкіна кримінальним злочином? Дайте інформаційно-правову оцінку цій ситуації.

Варіант 14

Теоретичні питання:

1. Правовий статус медіа як особливого суб'єкта інформаційних правовідносин.

2. Фото- та відеозйомка з залі судових засідань : законодавче врегулювання.

Тестові питання:

1. Відповідно до рішення Європейського суду з прав людини від 26.04.1995 р. журналісти мають право вдаватися до деякого ступеня перебільшення, оскільки:

- а) це необхідно для рейтингу;
- б) це є вказівкою редакції;
- в) це є свободою самовираження;
- г) всі відповіді правильні.

2. До таємниць, пов'язаних із правом на недоторканність особистого життя відносяться:

- а) адвокатська таємниця;
- б) службова таємниця;
- в) особиста таємниця;
- г) комерційна таємниця.

Ситуаційне завдання:

Знімальна група одного із місцевих публічних телеканалів знімала документальний фільм про вплив соціального оточення на формування особистості злочинця. Журналісти брали телеінтерв'ю в осіб, засуджених до позбавлення волі на різні строки. Засуджені детально розповідали про своє дитинство, про те, що саме підштовхнуло їх на вчинення першого злочину. При цьому вони невимушено трималися перед камерою і не заперечували проти зйомок. Коли фільм вийшов на екрани, двоє із засуджених звернулися до уповноваженого з прав людини зі скаргою. Вони стверджували, що порушено їхнє право на невтручання у приватне життя, що вони не думали ставати героями цього фільму, що на волі у них ростуть неповнолітні діти, які можуть побачити цей фільм. Крім того, фільм, можливо, будуть показувати і через 5, і через 10 років. Вони до того часу стануть на шлях виправлення, і їх розповідь про себе може їм зашкодити у майбутньому.

Чи порушили журналісти права засуджених? Дайте інформаційно-правову оцінку цій ситуації.

Варіант 15

Теоретичні питання:

1. Специфіка європейської моделі медіаправа.

2. Захист фізичних та юридичних осіб від зловживань працівників у сфері медіа.

Тестові питання:

1. Ліцензія на мовлення оформляється і видається телерадіоорганізації, яка перемогла у конкурсі, після сплати нею грошового (ліцензійного) збору протягом;

- а) 7 календарних днів;
- б) 10 календарних днів;
- в) 14 календарних днів;

г) 30 календарних днів.

2. Виконуючи роль громадського спостерігача, медіа мають:

а) йти назустріч інформаційним потребам споживачам;

в) забезпечувати притаманний демократичному суспільству процес вільного висловлювання ідей і поглядів;

в) забезпечувати контроль за публічною владою;

г) всі відповіді правильні.

Ситуаційне завдання:

Редакція звернулася з письмовим запитом до керівника мережевих супермаркетів. У запиті, зокрема, потрібно було дати відповідь на такі питання: «Чи змінився обсяг продажу сигарет після набрання чинності закону про заборону куріння в громадських місцях? Яким чином продавці визначають вік (повноліття) споживачів сигарет?». Керівник мережевих супермаркетів проігнорував редакційний запит.

Чи можуть бути застосовані відповідні заходи відповідальності до керівника мережевих супермаркетів? Дайте інформаційно-правову оцінку цій ситуації. Склалася.

Варіант 16

Теоретичні питання:

1. Рішення Європейського суду з прав людини в сфері медіа.

2. Правові вимоги до соціальної реклами у сфері медіавідносин.

Тестові питання:

1. Суб'єкт господарювання, який займається створенням (виготовленням) фільмів, реклами, окремих теле- та/або радіопередач чи програм – це:

а) телерадіоорганізація;

б) універсальна програмна послуга;

в) незалежний продюсер;

г) телерадіожурналіст.

2. До особливостей демократичної моделі медіа належить:

а) захист прав особистості в громадянському суспільстві;

б) повна підпорядкованість медіа інтересам держави;

в) прибутковість суб'єктів медіа;

г) всі відповіді правильні.

Ситуаційне завдання:

Газета «Факти» опублікувала статтю «Чи в достатній мірі міська влада дбає про школи?». Зазначена стаття була підготовлена в жанрі опитування, де перехожі висловлювалися про проблеми освіти в місті. Одна з опитаних негативно відгукнулася про діяльність відомої в місті школи, заявивши, що: «...там педагог може обізвати нецензурними словами свою ученицю. У цьому педагогічному колективі склалася нездорова обстановка, з учнів постійно збирають гроші на подарунки вчителям...». Педагогічний колектив звернувся до суду з позовом про захист ділової репутації та стягнення матеріальної компенсації за моральні страждання, понесені вчителями і дирекцією. Свій позов вчителя мотивували тим, що журналіст жодного разу не був у школі, не спілкувався ані з учнями, ані з

адміністрацією школи.

Чи понесуть відповідальність автор статті і редакція? Дайте інформаційно-правову оцінку наведеної ситуації.

Варіант 17

Теоретичні питання:

1. Правова культура працівників медіа.
2. Звільнення від відповідальності за поширення інформації з обмеженим доступом.

Тестові питання:

1. Суспільні відносини, пов'язані із засобами (технологіями) інформації, розраховані на велику кількість людей у їх комунікації, у тому числі за контентом, на великі відстані – це:

- а) міжгалузевий комплексний інститут права;
- б) підгалузь у спеціальній частині інформаційного права;
- в) медійне право;
- г) всі відповіді правильні.

2. Заява про реєстрацію друкованого медіа розглядається з дня її одержання реєструючим органом протягом:

- а) одного тижня;
- б) двох тижнів;
- в) одного місяця;
- г) двох місяців;
- д) немає правильної відповіді.

Ситуаційне завдання:

У газетному репортажі про конкурс краси була вміщена фотографія конкурсантки, яка вживала коктейль, сидячи на східцях будинку культури, де проходив конкурс. Героїня світлини розцінила це як втручання в своє приватне життя і звернулася з позовом до газети, посилаючись на ст. 32 Конституції України та норми Цивільного кодексу України про захист інтересів фізичної особи при проведенні фотозйомок. Відповідаючи на позов, газета заявила, що перебування людини в громадському місці не може бути віднесено до сфери приватного життя, а тому ніяких дозволів на фотозйомку не потрібно.

Чи має правове значення відсутність в подібному випадку згоди особи, яка стала об'єктом зйомки? Дайте інформаційно-правову оцінку цій ситуації.

Варіант 18

Теоретичні питання:

1. Кримінально-правові норми журналістської діяльності в Україні.
2. Особливості правового регулювання діяльності онлайн-медіа, що регулярно поширює інформацію у текстовій чи іншій формі в електронному (цифровому) вигляді за допомогою мережі Інтернет.

Тестові питання:

1. Складова сфери суспільних відносин щодо інформації із застосуванням певних технологій її реалізації – це розуміння медіаправа:

- а) в об'єктивному змісті;
- б) з точки зору теорії гіперсистем;
- в) у суб'єктивному змісті;
- г) з точки зору доктрини поділу інформаційного права.

2. Суб'єкт підприємницької діяльності, який здійснює функції матеріально-технічного забезпечення видання друкованого медіа на підставі пред'явлення засновником (співзасновниками) свідоцтва про його державну реєстрацію і укладеного між ними договору – це:

- а) редактор;
- б) редакція;
- в) розповсюджувач;
- г) видавець.

Ситуаційне завдання:

Журналістам ряду газет відмовили у праві бути присутніми на судовому засіданні за звинуваченням у хабарі одного з керівників обласної адміністрації уряду. Суд мотивував своє рішення тим, що у судовій залі не вистачає місця для представників преси.

Які принципи правового регулювання у сфері інформації в цьому випадку були порушені? Дайте інформаційно-правову оцінку подальшої можливої позиції журналістів.

Варіант 19

Теоретичні питання:

1. Цивільно-правові норми журналістської діяльності в Україні.
2. Правове забезпечення діяльності медіа під час виборчих процесів.

Тестові питання:

1. Свобода масової інформації може бути обмежена законом для того, щоб:
 - а) запобігти недоброчесній конкуренції;
 - б) відповідати чинному законодавству;
 - в) не допустити зловживання цією свободою;
 - г) не допустити розголошення обмеженої інформації.

2. За державну реєстрацію друкованих медіа сплачується реєстраційний збір у розмірах, установлених:

- а) Верховною Радою України;
- б) Кабінетом Міністрів України;
- в) Державним реєстром України;
- г) Міністерством юстиції України;
- д) Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення.

Ситуаційне завдання:

Під час виборчої кампанії до Верховної Ради України одна з міських газет опублікувала замітку про кандидата у депутати, в якій було зазначено, що 15 років тому він був звільнений від строкової військової служби через діагноз «олігофренія». Подавши позов до суду, кандидат стверджував, що даною публікацією були поширені відомості про його особисте життя. Журналісти ж заявили, що це було зроблено для захисту суспільних інтересів. При цьому кандидат

посилався на ст. 32 Конституції України, а журналісти – на практику застосування Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (1950), а також на міжнародну практику тлумачення і застосування класичних правових норм про захист приватного життя.

Чи можна покласти в основу судового рішення в Україні практику Європейського суду з прав людини? Дайте інформаційно-правову оцінку аргументам сторін у даній справі.

Варіант 20

Теоретичні питання:

1. Регулювання доступу до публічної інформації у сфері медіавідносин.
2. Державне управління та правове регулювання у сфері теле- та радіомовлення.

Тестові питання:

1. Буквальне та логічне тлумачення законодавчого визначення дозволяє говорити про такі загальні ознаки журналіста:

- а) журналістом є тільки творчий працівник;
- б) журналістом є тільки працівник медіа;
- в) журналістом є тільки особа, яка прийнята на посаду «журналіст»;
- г) всі відповіді правильні.

2. Відносини, що виникають у всіх сферах життєдіяльності суспільства та держави при одержанні, використанні, поширенні та зберіганні інформації – це:

- а) медіавідносини;
- б) інформаційні відносини;
- в) правовідносини у медіа сфері;
- г) правовідносини в інформаційній сфері.

Ситуаційне завдання:

Видання «Право знати» звернулося до Державного управління справами з інформаційним запитом, в якому просило надати йому інформацію про розташований на території державного комплексу «Пуца водиця» будинок народного депутата А.А. Грицюка (майновий статус будинку, його вартість тощо). Проте у задоволенні запиту було відмовлено на тій підставі, що запитувані документи містять в собі конфіденційну інформацію, а також персональні дані про особу.

Чи є така відмова законною?

Дайте інформаційно-правову оцінку цій ситуації.

Варіант 21

Теоретичні питання:

1. Акредитація журналістів і технічних працівників медіа при органах державної влади та органах місцевого самоврядування.
2. Правові вимоги до політичної реклами у сфері медіавідносин.

Тестові питання:

1. Основними об'єктивними передумовами формування галузі інформаційного права є:

а) створення правових засад становлення і розвитку національних інформаційних відносин та формування інформаційного законодавства України;

б) впровадження інформаційних технологій в юридичну та управлінську діяльність;

в) всебічне зростання ролі інформації, яка стає соціально спрямованою, та підвищення рівня її доступності, поширення та використання;

г) всі відповіді правильні.

2. Законодавство не виділяє такий вид телерадіоорганізації:

а) приватна;

б) комунальна;

в) громадська;

г) регіональна.

д) немає правильної відповіді.

Ситуаційне завдання:

Журналіст Ф.К. Золотухін звернувся до Міністерства внутрішніх справ України з проханням надати йому копію наказу Міністерства №587, виданого у жовтні 2016 року. Однак журналістові було відмовлено у задоволенні його запиту на тій підставі, що цей наказ Міністерства має гриф «для службового користування».

Чи може наказ Міністерства внутрішніх справ України бути віднесено до службової інформації та отримати гриф «для службового користування»?

Дайте інформаційно-правову оцінку цій ситуації.

Варіант 22

Теоретичні питання:

1. Регламентація етичних засад діяльності журналістів в Україні.

2. Особливості правового регулювання у видавничій сфері.

Тестові питання:

1. Відшкодування, заохочення і пільги журналістам, які виконують (виконували) службові обов'язки в небезпечних для життя та здоров'я умовах, забезпечуються:

а) редакцією певного медіа;

б) власниками (засновниками, співзасновниками) медіа;

в) головним редактором медіа;

г) місцевим органом самоврядування.

2. Право особи вимагати від особи, яка порушила особисте немайнове право осіб шляхом поширення недостовірної інформації, визнання цієї інформації неправдивою у формі, яка є ідентичною чи адекватною до форми поширення неправдивої інформації – це:

а) право на відповідь;

б) право на спростування;

в) право на відшкодування моральної шкоди;

г) право на оціночне судження.

Ситуаційне завдання:

Кореспондент радіостанції взяв інтерв'ю у письменниці Л.В. Любченко. На питання: «Навіщо адвокату М.К. Іщенко все це потрібно, ці гучні справи, якими він

займається?» – вона відповіла: «На мою думку, насамперед для піару, і по-друге для заробітку...». Адвокат М.К. Іщенко звернувся до суду з позовом про захист честі та гідності.

Як має бути вирішена дана справа в суді?

Дайте інформаційно-правову оцінку цій ситуації.

Варіант 23

Теоретичні питання:

1. Правовий захист журналістських джерел.
2. Правові основи фото- та відеозйомок в журналістській діяльності.

Тестові питання:

1. До сфери повноважень омбудсмена віднесено:
 - а) встановлення законодавчих обмежень у сфері медіа;
 - б) встановлення цензури;
 - в) нагляд за функціонуванням державних та місцевих органів влади;
 - г) всі відповіді правильні.
2. Творчий працівник медіа на підставі законодавства України:
 - а) не може бути притягнутий за висловлення оціночних суджень;
 - б) немає права не розкривати джерело інформації або інформацію, яка дозволяє встановити джерела інформації;
 - в) немає права безперешкодно відвідувати приміщення суб'єктів владних повноважень;
 - г) всі відповіді правильні.

Ситуаційне завдання:

Місцева правозахисна організація направила інформаційний запит до відповідного державного комітету з проханням надати їй список зареєстрованих в Україні релігійних конфесій. Такий список їй було надано. Після цього правозахисна організація опублікувала таблицю зі списком у своєму періодичному виданні. На цій підставі голову правозахисної організації Г.М. Митрохіна викликали в прокуратуру міста для дачі пояснень з приводу несанкціонованої публікації службової інформації.

У яких випадках документ, наданий за інформаційним запитом органом виконавчої влади, може бути опублікований без додаткового дозволу?

Дайте інформаційно-правову оцінку діям правозахисної організації та прокуратури.

Варіант 24

Теоретичні питання:

1. Відповідальність за посягання на життя і здоров'я журналіста, інші дії проти нього.
2. Особливості реєстрації аудіовізуальних медіа в Україні.

Тестові питання:

1. Журналісти мають право на щорічну відпустку тривалістю:
 - а) 56 календарних днів;
 - б) 52 календарні дні;

- в) 36 календарних днів;
 - г) 31 календарний день.
2. Основним джерелом медіаправа є:
- а) Конституція України;
 - б) інформаційне законодавство;
 - в) нормативно-правові акти;
 - г) міжнародні договори;
 - д) правильні усі варіанти відповідей.

Ситуаційне завдання:

Громадська організація «Інститут медіаправа» звернулася до суду з позовом до Верховної Ради України. Причиною позову стала відсутність відповіді парламенту на її інформаційний запит. «Інститут медіаправа» хотів дізнатися: «Чи є організаційно й фінансово пов'язаними Верховна Рада України як засновник газети «Голос України» з приватним підприємством, яке друкує цю газету? Якими є функції редакції газети «Голос України» щодо зазначеного видання? Чи уклалися відповідні договори між Верховною Радою України та редакцією газети? Чи проводилася процедура державних закупівель для видання газети «Голос України», а також чи існує у газети редакційний статут?».

Як має бути вирішена ця справа в суді? Відповідь обґрунтуйте юридично і дайте інформаційно-правову оцінку даній ситуації.

Варіант 25

Теоретичні питання:

1. Правовий статус журналіста як особливого суб'єкта інформаційних правовідносин.

2. Правові основи охорони праці журналістів.

Тестові питання:

1. Основним документом, що використовує Європейський суд у справах прав людини і основоположних свобод з питань гарантування свободи масової інформації, є:

- а) Маастрихський договір;
- б) договір про створення НАТО;
- в) Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод;
- г) Конституція Євросоюзу

2. Споживачами масової інформації не можуть бути:

- а) об'єднання громадян;
- б) іноземні громадяни;
- в) органи державної влади;
- г) немає правильної відповіді.

Ситуаційне завдання:

Журналіст газети «Факти» А.М. Романенко звернувся до обласного прокурора із запитом про ознайомлення з офіційними документами щодо розслідування справи стосовно лікаря міської лікарні про несумлінне виконання ним своїх професійних обов'язків. Журналіст вимагав надати йому відомості про особу лікаря, місце його роботи та проживання, пацієнтів, а також оперативних і слідчих дій, які були

проведені по справі. Прокурор району в 15-денний термін повідомив А.М. Романенка, що запит підлягає задоволенню тільки в частині надання інформації про особу лікаря. Стосовно іншої інформації – доступ сторонніх осіб до відомостей, які є таємницею слідства, чинним законодавством заборонено. А.М. Романенко вважав, що такою відмовою порушено його права, передбачені Законами України «Про медіа» та «Про інформацію».

Чи порушено у цій ситуації права журналіста А.М. Романенка? Дайте інформаційно-правову оцінку цій ситуації.

3. ЗРАЗОК ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТ

Теоретичне питання 1.....	
Теоретичне питання 2.....	
Тестове питання 1.....	
Тестове питання 2.....	
Ситуаційне завдання.....	
Список використаної літератури.....	

ТЕОРЕТИЧНЕ ПИТАННЯ 1

Поняття, зміст та передумови виникнення медіаправа

У багатьох країнах світу активно йде формування інформаційного суспільства – суспільства, де кожен міг би створювати і накопичувати інформацію та знання, мати до них вільний доступ, користуватися і обмінюватися ними, повною мірою реалізовувати свій потенціал, сприяючи особистому і суспільному розвитку та підвищуючи якість життя із застосуванням електронно-цифрових технологій та телекомунікацій.

Одним із важливих аспектів реалізації мети і завдань становлення та розвитку інформаційного суспільства є різноманітні засоби масової інформації, медіа, мас-медіа. Вони, по суті, визначають зміст (контент) багатьох напрямів і видів інформаційної діяльності в суспільстві. Враховуючи важливість для нього медіа (мас-медіа), вони визначені і як складова правовідносин із відповідним відображенням у нормативно-правових актах: законах та підзаконних документах органів виконавчої і судової гілок влади. Зазначене дозволяє констатувати факт, що суспільні відносини щодо медіа є предметом права у розумінні його як сфери суспільних відносин.

Критична маса інформації, знань, нормативно-правових актів дозволяє висловити позицію про формування в праці такого феномену, що можна умовно визначити медіаправо – як право про засоби масової інформації.

За своєю суттю медіаправо та медіабезпека пов'язане з правовідносинами щодо інформації, діяльністю щодо її збору, обробки, передачі, доступу, отримання та застосування. Це дозволяє говорити про його належність до такої комплексної галузі прав, як інформаційне право, права, що має основним своїм предметом (об'єктом) правовідносин – інформацію.

Отже, медіаправо та медіабезпека – це підгалузь інформаційного права щодо суспільних відносин, пов'язаних із засобами масової інформації (комунікації).

При цьому медіаправо та медіабезпека можна розглядати як:

- 1) підгалузь правовідносин щодо діяльності засобів масової інформації (комунікації);
- 2) підгалузь наукових досліджень у правознавстві;
- 3) навчальну дисципліну.

Термін «медіа» є похідним з латинської мови, що відображає посередника, посередництво, зокрема в суспільних відносинах щодо передачі інформації.

Якщо говорити про термін «масова інформація», то складова «мас» є скороченням від латинського слова «масовий» («масові», «маса»), що відображає сутність безлічі, великої кількості, широкої аудиторії, такого, що розраховано на велику кількість людей, учасників суспільних відносин, інтелектуальної дії, поширення, зокрема повідомлень, як відомостей, даних, сигналів, кодів тощо у статусі інформації через комунікацію.

З вище сказаного випливає те, що масова інформація – це інформація, що поширюється з метою її доведення до необмеженого кола осіб за посередництва медіа у комунікації в суспільстві із застосуванням певних загальнодоступних технологій.

Під технологіями в інформаційних чи комунікаційних суспільних відносинах розуміються технічно зумовлені методи, способи створення (об'єктивізації), передачі, отримання та застосування інформації.

Отже, медіаправо та медіабезпека (медіаправо) – це суспільні відносини, пов'язані із засобами (технологіями) інформації, розраховані на велику кількість людей у їх комунікації, у тому числі за контентом (змістом), на великі відстані (телекомунікації).

Сучасне медіаправо України є підгалуззю у особливій частині інформаційного права, що визначається за об'єктивною інституціональною ознакою:

- як міжгалузєва комплексна інституція права;
- як інституція права у складі провідних (основних, базових) галузей права (конституційного, адміністративного, цивільного, кримінального);
- окремих комплексних галузей права (господарського, фінансового, трудового, екологічного тощо), а також окремих спеціальних галузей права (податкового, бюджетного, повітряного тощо).

Як підгалузь інформаційного права медіаправо та медіабезпека може розглядатися в об'єктивному і суб'єктивному змісті:

1) в об'єктивному змісті – це складова сфери суспільних відносин щодо інформації із застосуванням певних технологій її реалізації;

2) у суб'єктивному змісті – це множина прав і обов'язків, що виникають при функціонуванні медіа.

З точки зору теорії гіперсистем права сучасне медіаправо та медіабезпека є великою, складною підсистемою, що активно, динамічно розвивається у складі системи інформаційного права у взаємозв'язку з іншими правовими підсистемами, їх інститутами та нормами права, що складають правила поведінки при формуванні та розвитку інформаційного суспільства України як сегмента глобального інформаційного суспільства, яке набуває ознак глобальної кіберцивілізації під впливом розвитку комп'ютерних технологій, зокрема й Інтернету.

ТЕОРЕТИЧНЕ ПИТАННЯ 2

Відповідальність та міжнародна діяльність інформаційних агентств як суб'єктів медіа.

З ухваленням Закону України «Про медіа» від 13 грудня 2022 року № 2849 і набрання ним чинності 31 березня 2023 року скасовується Закон України «Про інформаційні агентства». Інформаційні агентства, що діють на підставі свідоцтва про державну реєстрацію упродовж року, тобто до 31 березня 2024 року повинні визначитися зі своїм статусом і перереєструватися як суб'єкти у сфері медіа на певний тип медіа, передбачений Законом.

В Законі «Про медіа» (ст. 15), де зазначаються суб'єкти інформаційної діяльності, категорія «інформаційні агентства» відсутня. Отже, інформаційні агентства при перереєстрації до 1 квітня 2024 року, можуть обрати приналежність до такої категорії суб'єктів як *суб'єкти онлайн-медіа*, чи *суб'єкти у сфері друкованих медіа*, перереєструвавшись (безкоштовно) в Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення.

Після цієї дати свідоцтва про державну реєстрацію інформаційного агентства як суб'єкта інформаційної діяльності втрачуть чинність.

Розвиваючи міжнародну співпрацю в економічній, політичній і культурній сферах та з метою збереження і створення умов для подальшого розвитку преси, телебачення та радіомовлення в кожній із держав Сторін, Україна уклала низку угод в інформаційній сфері з багатьма країнами світу, зокрема:

1. Угоду між Кабінетом Міністрів України і Урядом Словацької Республіки про співробітництво в галузі інформації від 29.01.2001р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/703_081#Text .

2. Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Польща про співробітництво в галузі інформації від 19.09.2008 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU08207> (дата звернення: 08.03.2024).

3. Угоду між Кабінетом Міністрів України та Виконавчою владою Грузії про співробітництво у сфері інформації від 15 жовтня 2003 р. №1617. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/268_051#Text (дата звернення: 08.03.2024).

4. Угоду між Кабінетом Міністрів України і Урядом Республіки Македонія про співробітництво в галузі інформації від 04.11.2008р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807_012#Text (дата звернення: 08.03.2024) та ін.

Закон України «Про медіа» та інші законодавчі акти передбачають норми, які врегульовують діяльність усіх засобів масової інформації у зазначеній сфері. Згідно з міжнародними конвенціями та внутрішніми нормами, у разі порушення норм законодавства у сфері медіа передбачено відповідальність за недотримання законодавства (Розділ 8 Закону України «Про медіа» (Відповідальність за порушення законодавства у сфері медіа)).

Нагляд та контроль за дотриманням законодавства у сфері медіа здійснює Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення. Зокрема, за дотриманням суб'єктами у сфері медіа законодавства та/або умов ліцензій відповідно до вимог цього Закону; нагляд та контроль за дотриманням законодавства у сфері захисту економічної конкуренції (ч.1-2 ст. 97 Закону).

Під час здійснення нагляду та контролю Національна рада (ст. 98 Закону) керується такими принципами:

- 1) рівності прав і законних інтересів усіх суб'єктів у сфері медіа;
- 2) гарантування прав та законних інтересів кожного суб'єкта у сфері медіа;

3) об'єктивності та неупередженості здійснення нагляду та контролю;
4) відкритості, прозорості нагляду та контролю;
5) невторчання у діяльність суб'єкта у сфері медіа, якщо вона здійснюється в межах закону;

б) незалежності Національної ради під час здійснення нагляду та контролю від політичних партій та будь-яких інших об'єднань громадян.

До суб'єктів у сфері медіа застосовуються заходи реагування на порушення вимог законодавства та/або умов ліцензії у випадках та на підставах, визначених цим Законом.

Відповідно до ст. 99 Закону України «Про медіа», заходами реагування на порушення є:

1) *припис*, який застосовується за рішенням Національної ради;
2) *штраф*, який застосовується за рішенням Національної ради;
3) *анулювання ліцензії за рішенням суду* в порядку, визначеному статтею 116 цього Закону;

4) *скасування реєстрації* за рішенням Національної ради або за рішенням суду в порядку, визначеному статтею 116 цього Закону;

5) *заборона видання та розповсюдження друкованого медіа* за рішенням Національної ради або за рішенням суду в порядку, визначеному статтею 116 цього Закону;

б) *тимчасова заборона поширення онлайн-медіа* за рішенням Національної ради;

7) *заборона поширення онлайн-медіа* за рішенням Національної ради або за рішенням суду в порядку, визначеному статтею 116 цього Закону

Отже, про вид заборони зазначених в п.п.5-7 може бути застосований до інформаційних агентств, якщо при перереєстрації вони оберуть відповідну категорію суб'єкта медіа.

Припис застосовується у разі вчинення суб'єктом у сфері медіа незначного порушення законодавства та/або умов ліцензії. В приписі має міститися докладний опис виявленого порушення та застереження щодо недопущення такого порушення в майбутньому.

Відповідно до ч.2 статті 100 Закону суб'єкт у сфері медіа, який отримав припис, зобов'язаний припинити порушення, що триває і стало підставою для винесення припису, у строк, визначений Національною радою у приписі. Цей строк має бути достатнім для виконання вимог припису.

У разі застосування до суб'єкта у сфері медіа заходу реагування у вигляді *штрафу* (стаття 101 Закону) суб'єкт зобов'язаний сплатити штраф упродовж 60 днів з дня оприлюднення відповідного рішення на офіційному веб-сайті Національної ради.

У разі оскарження рішення про застосування заходу реагування у вигляді штрафу термін сплати штрафу, зазначений у цій частині, призупиняється до набрання судовим рішенням законної сили.

В статтях 111 і 112 Закону України «Про медіа» передбачена відповідальність суб'єктів у сфері друкованих медіа та відповідальність суб'єктів онлайн медіа. Проаналізувавши дані статті можна дійти такого висновку. Порушення суб'єктами у

сфері друкованих медіа та суб'єктами онлайн медіа вимог законодавства, за які Національна рада має право застосовувати заходи реагування, поділяються на:

- 1) незначні;
- 2) значні;
- 3) грубі.

2. До *незначних порушень* суб'єктів онлайн-медіа, а інформаційні агентства практично є такими, відноситься:

1) неподання зареєстрованим суб'єктом у визначені цим Законом строки заяви про внесення змін до Реєстру чи порушення зареєстрованим суб'єктом строків внесення змін до Реєстру, які реєстрант відповідно до цього Закону самостійно вносить до Реєстру;

2) порушення зареєстрованим суб'єктом у сфері онлайн-медіа встановлених статтею 37 цього Закону вимог щодо зазначення вихідних даних;

3) ненадання, порушення строків надання інформації за запитом Національної ради у випадках та з підстав, передбачених цим Законом;

4) порушення вимог законодавства України щодо форми, маркування, порядку поширення (розповсюдження), джерел та порядку фінансування агітації, інших обмежень, визначених законодавством для агітації в медіа під час виборів та референдумів тощо;

5) порушення встановлених Законом України «Про рекламу» вимог та обмежень щодо порядку поширення (розповсюдження) реклами та порядку означення спонсорства суб'єктами у сфері онлайн-медіа.

До *значних порушень* законом віднесено:

1) поширення висловлювань, що підбурюють до дискримінації чи утисків стосовно окремих осіб чи груп осіб за ознакою етнічного та соціального походження, громадянства, національності, раси, релігії та вірувань, інвалідності або за іншими ознаками;

2) поширення фільмів, розповсюдження та демонстрування яких заборонено відповідно до Закону України «Про кінематографію»;

3) поширення порнографічних матеріалів;

4) пропаганда вживання наркотичних засобів, психотропних речовин;

5) пропаганда жорстокого поводження з тваринами;

6) поширення інструкцій або порад щодо виготовлення, придбання або використання вибухових, наркотичних чи психотропних речовин;

7) поширення інформації, що заперечує або виправдовує злочинний характер комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років в Україні і ін.;

8) поширення інформації, що містить символіку комуністичного або націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарного режиму, крім випадків, передбачених Законом України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки»;

9) висвітлення діяльності органів влади держави-агресора (держави-окупанта) в інформаційних та інформаційно-аналітичних матеріалах без супроводження повідомленням про статус держави-агресора (держави-окупанта) та інші, з-поміж яких *відмова у проведенні перевірки, поширення музичних фонограм, відеограм,*

музичних кліпів розповсюдження яких заборонено відповідно до частини другої статті 15 Закону України "Про культуру" тощо.

До *грубих порушень* (ч.4. ст. 112 Закону) відноситься:

- 1) повторна відмова у проведенні перевірки впродовж останнього року;
- 2) поширення закликів до насильницької зміни, повалення конституційного ладу України, розв'язування або ведення агресивної війни або воєнного конфлікту, порушення територіальної цілісності України, ліквідації незалежності України, інформації, яка виправдовує чи пропагує такі дії;
- 3) поширення висловлювань, що розпалюють ненависть, ворожнечу чи жорстокість до окремих осіб чи груп осіб за ознакою етнічного чи соціального походження, громадянства, національності, раси, релігії та вірувань, віку, статі, сексуальної орієнтації, гендерної ідентичності, інвалідності;

(Пункт 3 частини четвертої статті 112 в редакції Закону № 3136-IX від 30.05.2023)

4) пропаганда або заклики до тероризму та терористичних актів, поширення інформації, що виправдовує чи схвалює такі дії;

5) поширення матеріалів, що заохочують сексуальну експлуатацію та насильство над дітьми і т. ін.;

6) поширення інформації, що містить пропаганду російського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України, а також символіку воєнного вторгнення російського тоталітарного режиму, крім випадків, передбачених Законом України «Про заборону пропаганди російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України, символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну»;

7) поширення інформації, що висвітлює збройну агресію проти України як внутрішній конфлікт, громадянський конфлікт чи громадянську війну, якщо наслідком цього є заклики до насильницької зміни, повалення конституційного ладу чи порушення територіальної цілісності, розпалювання ворожнечі чи ненависті;

8) поширення недостовірних матеріалів щодо збройної агресії та діянь держави-агресора (держави-окупанта), її посадових осіб, осіб та організацій, що контролюються державою-агресором (державою-окупантом), у разі якщо наслідком цього є заклики до насильницької зміни, повалення конституційного ладу чи порушення територіальної цілісності, розпалювання ворожнечі чи ненависті.

За грубі і значні порушення до суб'єктів у сфері онлайн-медіа застосовується штраф, розмір якого обраховується у мінімальних заробітних платах, наприклад від 5 до 10, чи від 10 до 15 мінімальних заробітних плат на день вчинення порушення.

Також на особливу увагу заслуговує питання стосовно міжнародної діяльності інформаційних агентств як суб'єктів медіа і співробітництва у цій сфері, що здійснюються на основі міжнародних договорів, визнаних Україною, Закону України «Про інформацію», Закону України «Про медіа» та інших актів законодавства України.

Іноземні інформаційні агентства здійснюють свою діяльність та розповсюджують свою продукцію в Україні в порядку, встановленому чинним законодавством України, якщо інший порядок не передбачається міжнародним

договором.

Інформаційні агентства України здійснюють свою діяльність за кордоном на підставах, визначених чинним законодавством країни, де ця діяльність ведеться, або міждержавним договором, укладеним між Україною та цією державою.

Акредитація кореспондентів інформаційних агентств України за кордоном проводиться на основі міжнародного договору або чинного законодавства країни перебування.

ТЕСТОВЕ ПИТАННЯ 1

Формуванню стилю правомірної поведінки громадян, який формується залежно від ступеня засвоєння і виявлення цінностей правової культури суспільства сприяє:

- а) правова культура журналістів;
- б) правова етика журналістів;
- в) правова активність журналістів;
- г) професійна діяльність журналістів.

Правильна відповідь: а) правова культура журналістів.

Обґрунтування відповіді: правова культура журналістів характеризується існуючою в суспільстві системою правової інформації і масових комунікацій у сфері професійної діяльності. Ця система складається із медіа, суб'єктами і ресурсами каналами яких доводиться до суспільства юридична інформація, її утворюють офіційні друковані видання правотворчих органів, загальна видавнича, у тому числі газетно-журнальна, періодика, радіоканали та телебачення, соціальні мережі, Інтернет.

Дієвість правової культури журналістів виявляється у визначенні загальних напрямів правового розвитку, виявленні і в законодавчому закріпленні необхідності правової регламентації професійних відносин. Правова культура журналістів, здійснюючи активний вплив на свідомість людей, є важливою ідеологічною силою в закріпленні і підтриманні існуючого правопорядку.

Правова культура журналістів визначає принципи правової поведінки як самих журналістів, так і громадян, що спрямовані на утвердження соціально-правових цінностей, розвиток демократії, зміцнення законності і правопорядку в суспільстві. Правова культура журналістів забезпечує гармонійний та прогресивний розвиток українського суспільства, збереження духовних і правових цінностей та їх засвоєння майбутніми поколіннями, запобігання проявам правового нігілізму. Правова культура журналістів є важливою умовою забезпечення права на свободу слова та доступу до інформації.

ТЕСТОВЕ ПИТАННЯ 2

Об'єктом авторського права не є:

- а) комп'ютерні програми;
- б) твори народної творчості;
- в) виступи, лекції, промови, проповіді та інші усні твори;
- г) твори ужиткового мистецтва.

Правильна відповідь: б) твори народної творчості.

Обґрунтування відповіді: згідно ч.1 п.2. ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 1 грудня 2022 року № 2811-IX не є об'єктом авторського права твори народної творчості (фольклор). Згідно ст. 6 цього ж Закону комп'ютерні програми, виступи, лекції, промови, проповіді та інші усні твори, аудіовізуальні твори, тощо є об'єктом авторського права.

СИТУАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ

На закритому хімічному підприємстві, яке розташоване в межах міста і яке знаходиться поблизу від державного кордону, в результаті аварії стався викид шкідливих речовин в атмосферу. Міська адміністрація вжила необхідних заходів з евакуації громадян із заражених територій і запобігла витоку небажаної інформації про аварію. При цьому вона заборонила керівництву підприємства передавати вітчизняним та зарубіжним медіа інформацію про масштаби аварії та відомості, що стосуються життя населених пунктів, які входять в зону досяжності поширення шкідливих речовин. Водночас адміністрація, приймаючи таке рішення, посилалася на закритість виробництва хімічного підприємства.

Чи правомірні дії міської адміністрації? Дайте інформаційно-правову оцінку цій ситуації.

Розв'язання:

З точки зору норм інформаційного законодавства дії міської адміністрації є неправомірними.

Згідно ст. 8 Закону України «Про державну таємницю» від 21 січня 1994 року до державної таємниці не відноситься інформація про аварії, катастрофи, небезпечні природні явища та інші надзвичайні події, які сталися або можуть статися і загрожують безпеці громадян.

Згідно ч. 4 ст. 21 Закону України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 року до інформації з обмеженим доступом не можуть бути віднесені такі відомості, як про стан довкілля, аварії, катастрофи, небезпечні природні явища та інші надзвичайні події, які сталися або можуть статися і загрожують безпеці людей. Згідно ч. 2 ст. 29 цього Закону предметом суспільного інтересу вважається інформація, яка свідчить про шкідливі екологічні та інші негативні наслідки діяльності фізичних або юридичних осіб. А, згідно ч. 2 ст. 24 забороняється втручання у професійну діяльність журналістів, контроль за змістом поширюваної інформації, зокрема з метою замовчування суспільно необхідної інформації.

Отже, у ситуації, що склалася, не дивлячись на закритість хімічного підприємства, згідно чинному законодавству інформація про масштаби аварії та відомості, що стосуються життя населених пунктів, які входять в зону досяжності поширення шкідливих речовин, є відкритою, причому соціально необхідною. А, значить, міська адміністрація своїми діями порушила встановлені норми діючого законодавства і може понести за це відповідну відповідальність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 1 грудня 2022 року № 2811-IX (чинний, поточна редакція – Редакція від 15.04.2023, підстава - 2974-IX) / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20>.
2. Про державну таємницю: Закон України від 21 січня 1994 року № 3855-XII (чинний, поточна редакція – Редакція від 31.03.2023, підстава 2849-IX) / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>
3. Про медіа: Закон України від 13 грудня 2022 року № 2849-IX / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20>
4. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII (чинний, поточна редакція – Редакція від 31.03.2023, підстава 2849-IX) / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
5. Бурмагін О., Опришко Л. Правові засади професійної діяльності журналіста. Посібник для журналістів. Київ: ГО «Платформа прав людини», 2021. 86 с.
6. Макеєва О.М. Сутнісні характеристики функцій правової культури журналістів. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Вип. 6-1. Том 1. С. 45-48.
7. Приступенко Т.О. Деякі аспекти правового регулювання засобів масової інформації України. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2005. Т. 12. URL: <http://jourlib.uiv.kiev.ua/iindex.php?act=article&article=1246>
8. Цимбалюк В.С. Мас-медіа право в інформаційному суспільстві. *Інформація і право*. 2011. №1(1). С. 30-33.
9. Харенко О.В. Інформаційно-правовий статус друкованих засобів масової інформації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2015. №16. Том 1. С. 82-85.

4. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Акредитація журналістів та технічних працівників медіа.
2. Відповідальність за порушення законодавства у сфері медіа.
3. Відповідальність за посягання на життя і здоров'я журналіста, інші дії проти нього та відповідальність журналіста за завдану ним моральну (немайнову) шкоду.
4. Державна політика у сфері медіа, основні завдання і форми реалізації.
5. Державна таємниця у медіавідносинах та принципи роботи журналістів з нею.
6. Журналістське право на оціночні судження.
7. Загальні аспекти правового регулювання видавничої діяльності в Україні.
8. Загальні стандарти та етичні норми діяльності журналістів в Україні.
9. Загальні стандарти та етичні норми журналістики в Україні.
10. Загальноправові основи інформаційної діяльності аудіовізуальних медіа в Україні.
11. Загальноправові основи, форми та порядок висвітлення суб'єктами медіа діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування.
12. Законодавче закріплення принципів діяльності у сфері медіа в Україні.
13. Законодавче регулювання рекламної діяльності в Україні :основні види, принципи та вимоги до реклами.
14. Захист авторських прав у сфері діяльності організацій медіа. Підстави для захисту авторського права і суміжних прав.
15. Захист і дотримання прав людини в інтернеті в умовах війни.
16. Інститути дифамації та оціночних суджень з урахуванням міжнародного досвіду.
17. Конституційні засади взаємодії медіа з органами державної влади України.
18. Конституційно-правовий статус суб'єктів медіа.
19. Концепція свободи масової інформації як основа функціонування медіа.
20. Майнові та немайнові права журналістів у сфері інтелектуальної власності.
21. Медіабезпека споживача продукції, створеної журналістом.
22. Медіабезпека як сукупність вимог та принципів щодо безпечної життєдіяльності журналіста при виконанні професійних обов'язків.
23. Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення: принципи діяльності, структура та повноваження.
24. Національні (внутрішньодержавні) та міжнародні джерела медіаправа та медіабезпеки.
25. Об'єкти та охорона авторського права медіа в Україні.
26. Основні напрями і форми державної підтримки медіа.
27. Особливості ліцензування теле- і радіомовлення та державної
28. Особливості соціального захисту журналіста з урахуванням специфіки їхньої діяльності.
29. Поняття дифамації та особливості юридичної відповідальності за дифамацію.
30. Охорона авторського права у сфері медіа в Україні.
31. Охорона інформації у сфері медіа (охорона доступу, заборона цензури, втручання в журналістську діяльність та діяльність медіа).
32. Охорона праці, заробітна плата та пенсійне забезпечення журналіста.
33. Питання правового регулювання онлайн-медіа в європейському співтоваристві.
34. Плагіат у медійній сфері: поняття, види, форми виявлення, гарантії захисту права

інтелектуальної власності.

35. Поняття «медіабезпека» : наукові підходи до визначення медіабезпеки та її складники.
36. Поняття та правові засади функціонування українських онлайн-медіа в мережі Інтернет.
37. Поняття, зміст та передумови виникнення медіаправа.
38. Поняття, призначення та класифікація друкованих медіа.
39. Порядок державної реєстрації та припинення діяльності друкованих медіа. Підстави відмови в державній реєстрації.
40. Права і обов'язки телерадіокомпаній та їх творчих працівників.
41. Права, обов'язки, гарантії та відповідальність журналістів друкованих медіа.
42. Право на інформацію: зміст, структурні складові та сфери реалізації інтересу (види інформації).
43. Правова культура працівників медіа.
44. Правове регулювання авторського права у сфері медіа: поняття, зміст і суб'єкти.
45. Правове регулювання видавничої діяльності в Україні.
46. Правове регулювання питань співавторства в медійній сфері.
47. Правове регулювання політичної реклами та участі медіа у виборчому процесі.
48. Правовий захист журналістських джерел з урахуванням європейської практики.
49. Правові вимоги до соціальної реклами.
50. Правові гарантії свободи масової інформації та незалежності медіа.
51. Правові засади діяльності творчих працівників медіа.
52. Правові ознаки інформаційного суспільства та інформаційні правовідносини у сфері медіа.
53. Правові основи фото- та відеозйомок в журналістській діяльності.
54. Правові способи захисту та основні випадки непорушення права на повагу до гідності й ділової репутації в Україні.
55. Публічні аудіовізуальні медіа та їх види
56. Регулювання доступу до публічної інформації з обмеженим доступом.
57. Реєстрація та припинення діяльності друкованих медіа.
58. Свобода думки і слова як невід'ємне фундаментальне право людини.
59. Структура інституту медіаправа та медіабезпеки.
60. Структура та повноваження Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.
61. Суб'єкти у сфері аудіовізуальних медіа, їх особливі види та вимоги до них.
62. Суб'єкти у сфері друкованих медіа та їх правовий статус.
63. Суб'єкти у сфері медіа: поняття, основні види та їх правовий статус.
64. Українське законодавство щодо захисту гідності та ділової репутації.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України від 28 червня 1996 року (чинний, поточна редакція – Редакція від 30.09.2016, підстава 1401-19) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Цивільний кодекс України від 1 грудня 2022 року № 2811-IX (чинний, поточна редакція – Редакція від 10.06.2023, підстава IX) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 – 212-24; 213-330) від 7 грудня 1984 року № 8073-X (чинний, поточна редакція – Редакція від 14.10.2023, підстава – 2982-IX) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
4. Кримінальний кодекс України від 05 квітня 2001 року № 2341-III (чинний, поточна редакція – Редакція від 28.04.2023, підстава 2997-IX) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
5. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01 грудня 2022 року № 2811-IX. [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20>
6. Виборчий кодекс України від 19 грудня 2019 року № 396-IX (чинний, поточна редакція – Редакція від 31.03.2023, підстава 2849-IX) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20>
7. Про видавничу справу: Закон України від 5 червня 1997 року № 318/97-ВР (чинний, поточна редакція – Редакція від 25.06.2023, підстава 2309-IX) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/318/97-вр>
8. Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста: Закон України від 23 вересня 1997 року № 540/97-ВР (чинний, поточна редакція – Редакція від 31.03.2023, підстава 2849-IX) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/540/97-вр>
9. Про державну таємницю: Закон України від 21 січня 1994 року № 3855-XII (чинний, поточна редакція – Редакція від 31.03.2023, підстава 2849-IX) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>
10. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року

№ 2939-VI (чинний, поточна редакція – Редакція від 31.03.2023, підстава 2849-IX) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

11. Про електронні комунікації: Закон України від 16 грудня 2020 року № 1089-IX (чинний, поточна редакція – Редакція від 31.03.2023, підстава 2849-IX) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1280-15>

12. Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 25 квітня 2019 року № 2704-VIII. (чинний, поточна редакція – Редакція від 31.12.2023, підстава 2801-IX) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19>

13. Про захист персональних даних: Закон України від 1 червня 2010 року № 2297-VI (чинний, поточна редакція – Редакція від 27.10.2022, підстава 2438-IX) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>

14. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII (чинний, поточна редакція – Редакція від 31.03.2023, підстава 2849-IX) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

15. Про Концепцію Національної програми інформатизації : Закон України від 04 лютого 1998 року № 75/98-ВР [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/75/98-вр>

16. Про медіа: Закон України від 13 грудня 2022 року № 2849-IX [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20>

17. Про національні меншини (спільноти) України : Закон України від 13 грудня 2022 року № 2827-IX (чинний, поточна редакція – Редакція від 10.12.2023, підстава – 3504-IX) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2827-20>

18. Про рекламу: Закон України від 3 липня 1996 року № 270/96-ВР (чинний, поточна редакція – Редакція від 11.07.2023, підстава 1978-IX) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96вр>

19. Про суспільні медіа України: Закон України від 17 квітня 2014 року № 1227-VII (чинний, поточна редакція – Редакція від 31.03.2023, підстава 2849-IX) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1227-18>

20. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VIII. [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

21. Про затвердження Положення про акредитацію журналістів і технічних працівників засобів масової інформації при Верховній Раді України: Постанова Верховної Ради України від 1 липня 2014 року № 1549-VII (чинний, поточна редакція – Редакція від 17.03.2020, підстава 534-IX) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1549-18#Text>

22. Порядок користування документами Національного архівного фонду, що належать державі, територіальним громадам: затверджено наказом Міністерства юстиції України від 19.11.2013. [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1983-13>

23. Порядок подання до Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення заяв щодо реєстрації суб'єктів у сфері медіа: Затверджено Рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення 18 травня 2023 року № 352. [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0352295-23#n14>

24. Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції: Постанова Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 року № 135 (чинний, поточна редакція – Редакція від 10.03.2017) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/135-2017п>.

25. Конвенція Ради Європи про доступ до офіційних документів 18.06.2009. [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001-09

26. Загальна декларація прав людини (Док. ООН/RES/217 А). Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015?lang=uk

27. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Міжнародний документ від 4 листопада 1950 року (чинний, поточна редакція – Редакція від 01.08.2021) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004

28. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: Міжнародний документ від 16 грудня 1966 року (чинний, поточна редакція – Редакція від 19.10.1973, підстава 2148-08) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_043

29. Про захист журналістів за умов конфліктів і тиску : Рекомендація NR (96) 4. Рада Європи. Комітет міністрів. *Стандарти Ради Європи у сфері медіа.*

Законодавчий бюлетень. Київ, 2005. URL: https://archives.gov.ua/wp-content/uploads/R_E_final.pdf?__cf_chl_tk=2hthd3QWsLG1_XZCcGCSHIZS5Uq2zd3cf nWlYrb3YuI-1706118544-0-gaNycGzNDns

30. Про право журналістів не розкривати свої джерела інформації : Рекомендація NR (2000) 7 від 8 березня 2000 року. Рада Європи. Комітет Міністрів. *Стандарти Ради Європи у сфері медіа. Законодавчий бюлетень*. Київ, 2005. URL: https://archives.gov.ua/wp-content/uploads/R_E_final.pdf?__cf_chl_tk=2hthd3QWsLG1_XZCcGCSHIZS5Uq2zd3cf nWlYrb3YuI-1706118544-0-gaNycGzNDns

31. Свободи журналістів і права людини : Резолюція № 2 від 7-8 грудня 1994 р. Рада Європи. 4-а Європейська конференція міністрів з питань політики в галузі ЗМІ. «ЗМІ в демократичному суспільстві». *Стандарти Ради Європи у сфері медіа. Законодавчий бюлетень*. Київ, 2005. URL: https://archives.gov.ua/wp-content/uploads/R_E_final.pdf?__cf_chl_tk=2hthd3QWsLG1_XZCcGCSHIZS5Uq2zd3cf nWlYrb3YuI-1706118544-0-gaNycGzNDns

32. Парламентська асамблея Ради Європи. Резолюція № 1003 (1993) «Про етичні принципи журналістики». *Стандарти Ради Європи у сфері медіа. Законодавчий бюлетень*. Київ, 2005. URL: https://archives.gov.ua/wp-content/uploads/R_E_final.pdf?__cf_chl_tk=2hthd3QWsLG1_XZCcGCSHIZS5Uq2zd3cf nWlYrb3YuI-1706118544-0-gaNycGzNDns

33. Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2009 № 1. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09

34. Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.03.1995 № 4. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-95#Text>

35. Андреев Д. Завдання та механізми правового регулювання діяльності інформаційних агентств. *Віче*. 2013. №10. С. 2-4.

36. Афанасьєва К.О. Авторське право на похідні твори у видавничій діяльності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2011. №4. С. 21-28.

37. Бортник Н., Єсімов С. Відносини в мережі Інтернет як об'єкт правового регулювання. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія : Юридичні науки*. 2019. Вип. 22. С. 147-153. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2019_22_22.

38. Бурмагін О., Опришко Л. Правові засади професійної діяльності журналіста. Посібник для журналістів. Київ: ГО «Платформа прав людини», 2021. 86 с.

39. Вибрані рішення Європейського суду з прав людини за статтею 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Київ: Вид-во «К.І.С»,

2020.

40. Рішення Європейського суду з прав людини від 8 липня 1986 року (Справа Лінгенса). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_066#Text (дата звернення: 22.02.2024)

41. Рішення Європейського суду з прав людини від 8 липня 1986 року. Справа "Українська Прес-Група" проти України" (Заява № 72713/01). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_382#Text (дата звернення: 02.02.2024)

42. Ганжа Л. Фотографії для ЗМІ: як знімати так, щоб вам за це нічого не було. Поради медіа-юриста [Електронний ресурс]. URL: http://redactor.in.ua/ru/interview/6374.Fotograf%D1%96%D1%97_dlya_ZM%D0%86_ya_k_zn%D1%96mati_tak_shchob_vam_za_tse_n%D1%96chogo_ne_bulo_Poradi_med%D1%96a-yurista

43. Грищенко І.М. Інститути дифамації та оціночних суджень і українське законодавство щодо захисту честі, гідності та ділової репутації фізичної особи. *Вісник Дніпропетровського університету ім. Альфреда Нобеля*. 2015. №1(6). С. 8-13.

44. Гудзь Л.В. Напрями вдосконалення стандартів роботи ЗМІ під час виборчого процесу в Україні із врахуванням досвіду провідних європейських країн. Том 1 № 79 (2023): *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*, 2023. Серія Право. С.133-137.

45. Гузій І., Грудень А. Розвиток цифрової грамотності майбутніх журналістів як предмет науково-педагогічних досліджень. *Академічні візії*. 2023. №22. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/549>

46. Дженіс М. та ін. Європейське право у галузі прав людини: Джерела і практика застосування / М. Дженіс, Р. Кей, Е. Бредлі. Київ: АртЕк, 1997. 583 с.

47. Дудаш Т.І. Практика Європейського суду з прав людини : навч.-практ. посіб. / Т.І. Дудаш. Київ: Алерта, 2016. 488 с.

48. Зайцева-Калаур І.В. Авторські права журналіста. *Вісник Запорізького національного університету*. 2015. №1(II). С. 64-71.

49. Ісаєнко Є. Г. Вплив Закону України «Про медіа» на кримінально-правову охорону професійної діяльності журналістів. *Київський часопис права*. 2023. № 1. С. 276-281.

50. Кабанов О., Заярний О., Мироненко В. Довідник із громадянських (особистих), політичних та інших прав людини в умовах воєнного стану. Київ : ГО «Платформа прав людини», 2022. 185 с.

51. Камінська Н. В., Гультай М.М., Титко А.В. Особливості відповідальності за порушення права на інформацію, безпеки журналістів. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2021. № 1 (21). С.84-91.

52. Кісіль О. Захист честі та гідності громадян від поширення недостовірної інформації у ЗМІ. Протокол: юридичний інтернет-ресурс, 2016 [Електронний

ресурс].

URL:http://protokol.com.ua/ua/zahist_chesti_ta_gidnosti_gromadyan_vid_poshirennya_ne_dostovirnoi_informatsii_u_zmi/

53. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Ярема О. Г. Інформаційне право України : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 416.

54. Красноступ Г.М. Правове регулювання професійної діяльності журналістів та інших медіа-учасників в Україні. Інформація і право. 2023. №4 (47). С. 72-83. URL: <http://il.ippi.org.ua/article/view/291587>

55. Кукіна З.О. Міжнародно-правові джерела медіа права. *Часопис Київського університету права*. 2011. №3. С. 296-300.

56. Лизанчук Василь. Інформаційна безпека України: теорія і практика : підручник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 728 с.

57. Львова О.М. Мова ворожнечі: теоретико-правовий аналіз поняття [Електронний ресурс]. *Правова держава*. 2018. Вип. 29. С. 71-79. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PrDe_2018_29_11

58. Людвик І.В. Засоби масової інформації як інститут громадянського суспільства: конституційно-правові аспекти. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2016. Вип. 4. С. 25-30.

59. Макеєва О.М. Засоби масової інформації як суб'єкти правової комунікації. *Наукові праці Національного авіаційного університету*. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». Київ: НАУ, 2019. № 1(50). С. 30-36.

60. Макінтайр Лі. Постправда / пер. з англ. Роксоляна Свято. Київ : ArtHuss, 2021. 208 с.

61. Марченко О.В. Правове регулювання політичної реклами в Україні та деяких закордонних державах. *Вісник Центральної виборчої комісії*. Київ, 2016. № 1 (33). С. 61-66.

62. Мацкевич О. Особливості захисту авторських прав у цифровому масмедійному середовищі. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2015. №4 (84). С. 15-25.

63. Мацкевич О.О. Авторське право у діяльності засобів масової інформації, що функціонують у цифровому середовищі : монографія / О.О. Мацкевич; 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2017. 208 с.

64. Мова ворожнечі та ЗМІ: міжнародні стандарти і підходи. Проект «Без Кордонів». Під заг. ред. Бондаренко О., Буткевич М., Федорович І. Київ, 2015. 66 с.

65. Нашинець-Наумова А.Ю. Інформаційне право: навчальний посібник / А.Ю. Нашинець-Наумова. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 136 с.

66. Недопитанський М.І. Уроки з журналістської практики: практичний посіб. / М.І. Недопитанський, М.А. Карась, В.І. Ільченко. Київ: Україна молода, 2010. 120 с.

67. Новицький А.М. Дифамація як інститут інформаційного права. *Малий і середній бізнес (право, держава, економіка)*. 2016. № 1/2. С. 57-62.
68. Опришко Л. Основи судової журналістики: посібник / Л. Опришко, Л. Панкратова. Київ : 2016. 152 с.
69. Павликівський В.І. Кримінальна відповідальність за дифамацію (європейський досвід). *Право і суспільство*. № 2. 2015. С. 243-249.
70. Петрова Н. Медіаправо для студентів факультетів журналістики / Н. Петрова, В. Якубенко. Київ : ТОВ «Київська типографія», 2007. 280 с.
71. Пономаренко О. М. Дифамація: як правильно обрати ефективний спосіб захисту? (На підставі аналізу практики ЄСПЛ та Верховного суду). *Права та основоположні свободи людини у контексті євроінтеграції України : круглий стіл до Дня юриста, 4 жовт. 2023 р.* Харків, 2023. С. 52-56.
72. Попович К.Г. Правове регулювання реклами (цивілістичний аспект). Том 1 № 78 (2023): *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. С.216-220.
73. Посібник до навчального курсу щодо безпеки журналістів. Рада Європи, 2021. 142 с. URL: <https://rm.coe.int/bezpeka-zhurnalistic-posibnyk-final-print-1-/1680a3f8df>
74. Правові норми журналістики України: навч. посіб. / З. В. Галаджун, М.В. Колеснікова. Київ: Видавець ФОП Піча Ю.В., 2021. 248 с.
75. Примаков К.Ю. Адміністративно-правове регулювання у сфері масової інформації, відображеної в електронному вигляді. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2016. №24. С. 97-100.
76. Рассохіна А.М. Особливості правового регулювання онлайн-медіа: зарубіжний досвід. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 10. С.612-615.
77. Рекомендації щодо охорони та захисту авторського права у сфері діяльності засобів масової інформації / [Електронний ресурс]. URL: http://comi№.kmu.gov.ua/co№trol/uk/publish/article?art_id=76447&cat_id=76446.
78. Тербус О. Законодавче регулювання професійної діяльності журналістів у Німеччині. *Масова комунікація: історія, сьогодення, перспективи : наук.-практ. журн.* / відп. ред. С. І. Кравченко; упоряд. М. А. Рожило. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2016. № 9-10 (7). С. 149-153. URL: <http://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/12121>
79. Титко А.В. Концептуальні підходи до визначення «дифамації» в загальній доктрині права. *Часопис Київського університету права*. 2017. №1. С. 33-36.
80. Улітіна О. Законодавче регулювання видавничої діяльності в Україні. *Теорія і практика інтелектуальної власності*, 2021. № 5. С.25-31.
81. Федорова Н. Правове регулювання діяльності рекламних агентств у

контексті права інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. Вип. 3. С. 5-10.

82. Федорова Н. Реклама як об'єкт авторського права. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2022. Вип. 2. С. 33-38.

83. Харенко О.В. Інформаційно-правовий статус друкованих засобів масової інформації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2015. №16. – Том 1. С. 82-85.

84. Цимбалюк В.С. Інформаційне право (основи теорії і практики). Монографія / В.С. Цимбалюк. Київ : «Освіта України», 2010. 388 с.

85. Цифрові технології та виборчий процес: стандарти ЄС на захисті демократичного вибору. Аналітичний звіт. Київ: ГО «Лабораторія цифрової безпеки», 2022 р. 29 с.

86. Шевченко Т. Свобода вираження поглядів: практика Європейського Суду щодо України / Т. Шевченко, А. Балацька. Київ: Фенікс, 2012. 192 с.

87. Штефан А.С. Авторське право і суміжні права: особливості правової охорони, здійснення та захисту : монографія / А.С. Штефан. Київ : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2017. 150 с.

88. Як писати про місцеву владу. Посібник для журналістів. Інститут масової інформації. Видавець - ТОВ "Софія-А" Лтд. URL: <https://imi.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Yak-pysaty-pro-mistsevu-vladu.pdf>

ДОДАТОК А

Ім'я																									
	А	Б	В	Г, Ґ	Д	Е, Є	Ж	З	І, Й	К	Л	М	Н	О	П	Р	С	Т	У	Ф, Х	Ц	Ч	Ш, Щ	Ю	Я
А	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Б	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1
В	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2
Г, Ґ	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3
Д	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4
Е, Є	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5
Ж	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6
З	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7
І, Й	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8
К	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Л	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
М	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Н	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
О	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
П	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Р	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
С	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Т	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
У	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Ф	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Х	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Ц, Ч	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Ш, Щ	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Ю	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Я	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24

ДОДАТОК Б

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Юридичний факультет
Кафедра господарсько-правових та суспільно-політичних дисциплін

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з дисципліни «МЕДІАПРАВО ТА МЕДІАБЕЗПЕКА»

варіант №12

Виконав:
студент 1-го курсу
заочної форми навчання
групи ЖУР-24з
Юрченко Олексій Іванович

Перевірив:
к.і.н., доцент
Загоруй Іван Семенович

Результат перевірки:

_____ (підпис)

Київ
2024

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання контрольних робіт з дисципліни

«МЕДІАПРАВО ТА МЕДІАБЕЗПЕКА»

(для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти заочної (дистанційної) форми навчання) спеціальності 061 «Журналістика»)

Укладачі:

ЗАГОРУЙ Іван Семенович

ВОРОНЬКО Ольга Ігорівна

Оригінал-макет

Ю.І. Воронько

Підписано до друку _____

Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір типограф. Гарнітура Times.

Друк офсетний. Умов. друк. арк. ____ . Облік. видавн. арк. ____ .

Тираж ____ екз. Вид. № ____ . Замовл. № ____ . Ціна договірна.

Видавництво Східноукраїнського національного університету
імені Володимира Даля

Адреса видавництва: м. Київ, вул. Іоанна Павла II, 17.

Телефон: +38 (050) 218 04 78

E-mail: vidavnictvosnu.ua@gmail.com.